

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

2.ÜNİTE: MİLLİ UYANIŞ:BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR-3

2.ÜNİTE:

MİLLİ UYANIŞ:BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

CEMİYETLER

CEMİYETLER

A.YARARLI CEMİYETLER-MİLLİ CEMİYETLER

1. Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
2. İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
3. Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
4. Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti
5. Kilikyalılar Cemiyeti
6. Milli Kongre Cemiyeti
7. Anadolu Kadınları Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
8. Reddi İlhak Cemiyeti

B.ZARARLI CEMİYETLER-MİLLİ VARLIĞA DÜŞMAN CEMİYETLER

1.AZINLIKLAR TARAFINDAN KURULAN ZARARLI CEMİYETLER

1. Mavri Mira Cemiyeti
2. Pontus Rum Cemiyeti
3. Etnik-i Eterya Cemiyeti
4. Hınçak ve Taşnak Cemiyeti

2.MİLLİ MÜCADELEYE KARŞI (TÜRKLERİN KURDUĞU) CEMİYETLER

1. Sulh ve Selamet-i Osmaniye Cemiyeti
2. Teal-i İslam Cemiyeti
3. İngiliz Muhipleri Cemiyeti
4. Hürriyet ve İtilaf Fırkası Cemiyeti
5. Wilson Prensipleri Cemiyeti
6. Kürt Teali Cemiyeti

A. Yararlı Cemiyetler

1. Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti:

- Kurulan ilk yararlı cemiyettir.
- Trakya'da Yunan işgalini önlemeyi amaçlamıştır.
- Eğer Osmanlı Devleti yıkılırsa yerine yeni bir devlet kurma düşüncesi vardır.
- Merkezi Edirne'dedir.

2. İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti:

- İzmir işgalini önlemeyi amaçlamışlardır.
- Batı Anadolu'da Türklerin çoğunlukta olduğunu ispatlamaya çalıştılar.

3. Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti:

- İstanbul'da kurulmuştur. Sonra merkezini Erzurum'a taşımıştır.
- Amacı Doğu Anadolu'da kurulması planlanan Ermeni devletine engel olmaktır.
- Erzurum Kongresini toplamıştır.
- Milli mücadelenin haklılığını dünyaya duyurmak için gazeteler çıkarmıştır.

4. Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti:

- Trabzon merkezli kurulmuştur.
- Karadeniz'de Pontus Rum Devletinin kurulmasına engel olmaya çalışmışlardır.
- Ermeni iddialarına karşı çıkmışlardır.

5. Kilikyalılar Cemiyeti:

- İstanbul'da kurulmuştur.
- Adana ve çevresini Fransız ve Ermenilerden kurtarmak için faaliyet göstermiştir.

6.Milli Kongre Cemiyeti:

- İstanbul merkezli kurulmuşlardır.
- Basın ve yayın yoluyla mücadele etmişlerdir.
- Kuvay-i Milliye tabirini ilk kez bu cemiyet kullanmıştır.
- Doktor Esat Işık cemiyetin öncülerindendir.

7. Anadolu Kadınları Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti:

- Sivas'ta kurulmuştur.
- Mustafa Kemal'in isteği ile kurulan cemiyettir.

8. Reddi İlhak Cemiyeti:

- İzmir ve çevresinde Yunan işgalini önlemek için kurulmuştur.

Yararlı Cemiyetlerin Özellikleri

- Bölgesel olarak faaliyet gösterdiler.
- Bulundukları bölgeleri korumayı amaçlamışlardır.
- Milliyetçilik düşüncesi ile hareket etmişlerdir.
- Azınlıkların faaliyetlerine karşı kurulmuşlardır.
- Sivas Kongresinde tek bir çatı altında birleştirildiler. (Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti)

B. Zararlı-Milli Varlığa Düşman Cemiyetler

1. Azınlıklar Tarafından Kurulan Zararlı Cemiyetler

1. Mavri Mira Cemiyeti:

- İstanbul'da kurulmuştur.
- Fener Rum Patrikhanesi desteklemiştir.
- Rumlar tarafından kurulmuştur.
- İngilizler tarafından desteklenmiştir.
- İstanbul merkezli büyük Yunanistan'ı kurmayı amaçladılar.

2. Pontus Rum Cemiyeti:

- Trabzon'da kurulmuştur.
- Amaçları Karadeniz'de bir Rum devleti kurmaktır.

3. Etnik-i Eterya Cemiyeti:

- Rumlar tarafından kurulmuştur.
- Amacı Büyük Bizans'ı yeniden kurmaktır.

4. Hınçak ve Taşnak Cemiyeti:

- Amacı Doğu Anadolu'da bir Ermeni devleti kurmaktır.
- Ermeni Patriği Zaven Efendi tarafından yönetilen Hınçak Komitesi, Mavri Mira Cemiyeti ile de iş birliği yaptı.

2. Türkler Tarafından Kurulan Zararlı Cemiyetler:

1. Sulh ve Selameti Osmaniye Cemiyeti:

- Damat Ferit tarafından desteklenmişlerdir.
- Kurtuluşun padişah ve Halifeye bağlı kalarak sağlanacağını savunmuşlardır.

2. Teal-i İslam Cemiyeti:

- İngiltere'nin desteğiyle İstanbul'da bazı medrese hocalarının önderliğinde kuruldu.
- Halifeliğin ve saltanatın güçlendirilmesini amaçlayan bu cemiyet Millî Mücadele hareketine karşı çıkmıştır.

3. İngiliz Muhipleri Cemiyeti:

- Osmanlı Devleti'nin İngiltere'nin himayesine girmesini savunan bu cemiyet, Damat Ferit Paşa tarafından desteklenmiştir.
- Cemiyet, Millî Mücadele'ye karşı çıkmış, basın yoluyla İngiltere yanlısı kamuoyu oluşturmaya ve işgalcilere İstanbul'da her konuda yardımcı olmaya çalışmıştır.

4. Hürriyet ve İtilaf Fırkası Cemiyeti:

- İttihat ve Terakki Fırkası'na karşı kurulmuştur. I. Dünya Savaşı sonrası iktidara gelmiştir.
- İttihatçı bir hareket olarak gördükleri Millî Mücadele'nin karşısında yer almışlardır.

5. Wilson Prensipleri Cemiyeti:

- Amerikan mandasına girmeyi amaçlamışlardır.

6. Kürt Teali Cemiyeti:

- İngilizlerin desteğiyle kurulan bu cemiyet, Wilson İlkeleri'ne dayanarak doğu illerinde bağımsız bir Kürt Devleti kurmayı amaçlamıştır.

Zararlı Cemiyetlerin Özellikleri

- Bağımsız devlet kurmayı amaçladılar.
- İşgalleri kolaylaştırdılar.
- İtilaf Devletleri ile işbirliği yaptılar.
- Milli mücadelenin karşısında oldular.

Milli Mücadele Hazırlık Dönemi

Mustafa Kemal'in Samsun'a Çıkışı 19 Mayıs 1919

Mustafa Kemal'in Milli Mücadele Yolculuğu

1.Dünya Savaşı'ndan galip çıkan devletler Mondros Ateşkes Antlaşmasına dayanarak Osmanlı topraklarında işgallere başlamışlardı. Osmanlı hükümeti teslimiyetçi bir tavır içinde bulunuyordu. Mustafa Kemal Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandıktan sonra İstanbul'a geldi. Mustafa Kemal, İstanbul'da bulunduğu süre içinde devletin ve milletin kurtuluşu için çareler aradı. Mustafa Kemal, vatanın ve milletin bağımsızlığına kasteden düşmana karşı verilecek mücadelenin işgal altındaki İstanbul'dan başlatılamayacağını anladı. Ona göre mücadele Anadolu'dan başlatılmalı ve Türk milletinin desteği alınmalıydı.

O günlerde Samsun ve çevresinde kargaşa vardı. İngilizlerden destek alan Rum çetelerinin saldırıları bölgede kargaşa doğuruyordu. İtilaf Devletleri ise yaşananlardan Müslüman halkı sorumlu tutuyor ve kargaşanın önlenmemesi hâlinde bölgenin işgal edileceği tehdidinde bulunuyorlardı. Bu tehditler karşısında Osmanlı Hükûmeti **Mustafa Kemal Paşa'yı 9. Ordu Müfettişi** olarak bölgeye göndermeye karar verdi.

9.Ordu Müfettişi olarak Mustafa Kemal'in Görevi;

- Bölgede güvenliği sağlamak.
- Halkın elindeki silahları toplamak.
- Bölgedeki ayaklanmaları durdurmak.

Mustafa Kemal 9. Ordu müfettişi olarak askeri ve sivil makamlara emir verme yetkisine sahipti. Bu yetkiler onun milli mücadeledeki işini kolaylaştırmıştır.

Mustafa Kemal 16 Mayıs 1919 tarihinde **Bandırma Vapuru** ile İstanbul'dan ayrıldı. **19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktı.** Böylece millî bilincin uyandırılması ve **Millî Mücadele'nin başlatılması yolunda ilk adım atıldı.**

Mustafa Kemal Paşa, Samsun'a çıktıktan sonra bölgedeki durumu inceleyerek İstanbul Hükümeti'ne bir rapor gönderdi. (**Samsun Raporu**) Raporda; İzmir'in Yunanlılar tarafından işgalinin haksız olduğu ve halkı olumsuz etkilediği, Türklerin yabancı bir ülkenin kontrolüne girmek istemediği anlatıldı. Bölgedeki karışıklıklara siyasi emeller peşinde koşan Rumların neden olduğu ve Rumların emellerinden vazgeçmesiyle asayişin kendiliğinden düzeleceği belirtildi. **Mustafa Kemal bu rapor ile ilk kez resmi göreviyle ters düşmüştür.** Bölgede bulunan İtilaf askerlerinden dolayı daha güvenli olan **Havza**ya geçmiştir.

Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkarken asıl amacı milli bilinci uyandırmak, ulusal bağımsızlığı sağlamaktır.
Parola ise " Ya istiklal ya ölüm!"

Genelgeler ve Kongreler

1.Havza Genelgesi (28 Mayıs 1919)

Mustafa Kemal, Samsun'daki çalışmalarından sonra 25 Mayıs 1919'da Havza'ya geçti. Askeri ve sivil yetkililerle temas kurdu. Burada Millî Mücadele'nin ilk genelgesi olan Havza Genelgesi'ni yayımladı. **Bu genelgede;**

- İzmir'in işgali başta olmak üzere mitingler düzenlenerek işgallerin protesto edilmesini.
- Gösteriler sırasında azınlıklara karşı taşkınlıkların yapılmamasını.
- İstanbul hükûmetine protesto telgrafları çekilmesini.
- Orduların terhis edilmemesini.

istemiştir.

30 Mayıs 1919'da Havza'da Mustafa Kemal'in de katıldığı protesto mitingi düzenlendi. Havza Genelgesi, Türk halkı üzerinde büyük yankı uyandırdı ve yurdun birçok yerinde protesto mitinglerinin düzenlenmesinde etkili oldu. Türk milletinde işgallere karşı ülkesini savunma bilinci, millî birlik ve beraberlik ruhu oluşmaya başladı.

Bu durumdan rahatsız olan İtilaf Devletleri Osmanlı yöneticilerine baskı yaparak Mustafa Kemal'in İstanbul'a çağrılmasını istemişlerdir. Ancak Mustafa Kemal çeşitli bahaneler öne sürerek İstanbul'a geri dönmedi ve Amasya'ya geçti.

Havza Genelgesi'nin yayımlanmasının amacı **Milli Bilinci** uyandırmaktır.

Mustafa Kemal Havza Genelgesini yayımlayınca İstanbul'a **ilk kez geri** çağırılmıştır.

2. Amasya Genelgesi (22 Haziran 1919)

Havza'dan sonra Amasya'ya geçen Mustafa Kemal'i Amasya halkı büyük bir coşku ile karşılamıştır. Mustafa Kemal Amasya Genelgesini; **Ali Fuat (Cebesoy) Paşa, Rauf (Orbay) Bey ve Refet (Bele) Bey, gibi yakın arkadaşlarının imzası ve Kazım Karabekir, Cemal Paşa** gibi komutanların onayıyla yayımlamıştır.

Mustafa Kemal'in Amasya Genelgesini tek başına değil de diğer komutanlar ile birlikte yayımlamasının amacı **Milli Mücadeleyi kişisellikten çıkartıp halka mal etmek ve etkisini arttırmak istemesidir.**

Amasya Genelgesi'nin Maddeleri:

- Vatanın bütünlüğü ve milletin bağımsızlığı tehlikededir.

Bu madde Kurtuluş Savaşı'nın Gerekçesidir.

- İstanbul Hükümeti ve Padişah, üzerlerine düşen görev ve sorumluluğun gereklerini yerine getirememektedir. Bu durum, milletimizi yok olmuş gibi göstermektedir.

Bu madde Kurtuluş Savaşı'nın Gerekçesidir.

Gerekçe 2.

İstanbul hükümetine tepki gösterilmiştir. Karşı çıkılmıştır.

- Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.

Kurtuluş Savaşı'nın **amacı ve yöntemi** belirtilmiştir. **Halk egemenliğine** vurgu yapılmıştır. Kurtarıcının halk olduğu belirtilmiştir.

- Milletin durumunu göz önünde tutmak ve haklarını dile getirip bütün dünyaya duyurmak için her türlü etki ve denetimden uzak millî bir kurulun varlığı gereklidir.

İstanbul Hükümetinin durumu nedeniyle oluşan boşluğu gidermek için **Temsil Heyeti'nin** kurulması fikri ortaya atılmıştır.

- Sivas'ta milli bir kongre toplanmalıdır.
- Bu kongreye her ilden halkın güvenini kazanmış üç delegenin seçilmesi ve hemen yola çıkması gerekmektedir.
- Her ihtimale karşı bu durum milli bir sır olarak saklanmalıdır.

Milli mücadele taraftarı kişilerin seçilmesi birlik ve beraberliğin sağlanması hedeflenmiştir. Kararlarda halkı istekleri dikkate alınmak istenmiştir.

- Doğu illeri adına 10 Temmuz'da Erzurum'da bir kongre toplanacaktır. O güne kadar diğer il temsilcileri Sivas'a ulaşabilirlerse, Erzurum Kongresi temsilcileri de Sivas'ta yapılacak genel kongreye katılmak üzere yola çıkacaklardır.
- Askeri ve milli kuvvetler hiçbir şekilde dağıtılmayacak.

Amasya Genelgesi'nde Kurtuluş Savaşı'nın amacı, yöntemi ve gerekçesi belirtilmiştir. Mondros Mütarekesi'ne, İtilaf Devletleri'ne ve İstanbul yönetimine açıkça karşı çıkmıştır. Milli egemenlikten ilk kez bahsedilmiştir.

Yaşanan bu durumdan rahatsız olan İtilaf Devletleri Osmanlı yöneticileri baskı yapmış ve Mustafa Kemal'in geri çağrılmasını istemişlerdir. Ve Mustafa Kemal 9. Ordu Müfettişliği görevinden alınmıştır. Bu olay üzerine Mustafa Kemal İstanbul'a dönmemiş ve çok sevdiği askerlik mesleğinden istifa etmiştir.

Amasya Genelgesi Mustafa Kemal'in **son resmi görevidir**. Bundan sonra Sakarya Savaşına kadar Mustafa Kemal **sivil olarak** yoluna devam etmiştir.

Mustafa Kemal Amasya Genelgesi'nde

3.Erzurum Kongresi 23 Temmuz-7 Ağustos 1919

Mustafa Kemal, 3 Temmuz günü Erzurum'a geldi. İstanbul Hükümeti tarafından görevden alındığını öğrenince 8-9 Temmuz 1919 tarihinde görevinden ve askerlik mesleğinden istifa ettiğini İstanbul Hükümetine bildirdi.

Mustafa Kemal'i Erzurum'da Kazım Karabekir ile Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinden bir heyet, kent dışında törenle karşıladı. XV. Kolordu Komutanı Kazım Karabekir Paşa, **"Ben ve Kolordum, emrinizdeyiz Paşam!"** diyerek en büyük manevi desteği de sağlamış oldu.

Kazım Karabekir

Erzurum Kongresi'nin Toplanma Nedenleri

- Doğu Anadolu'da bir Ermeni devleti kurma planlarına engel olmak.
- Kongre Ermeni hareketlerine karşı milli bütünlüğü sağlamak, halkın her an silahlı direnişe hazır bulunmasını gerçekleştirmek amacıyla toplandı.
- Karadeniz'deki Rum saldırılarına karşı koymak.

56 delegenin katıldığı kongre Mustafa Kemal başkanlığında toplandı.

Mustafa Kemal ve Erzurum Kongresi

Erzurum Kongresi, Mustafa Kemal'in sivil olarak katıldığı ilk kongre ve ilk görevidir.

Alınan Kararlar

- Milli sınırlar içinde vatan bir bütündür bölünemez.

İlk defa milli sınırlardan bahsedildi. Misak-ı Milli'nin temelleri atıldı. Azınlıkların bölücü faaliyetlerine karşı çıktı.

- Osmanlı Devleti'nin dağılması halinde millet, her türlü yabancı işgal ve müdahalesine karşı, kendini birlikte savunacak ve direnecektir.

Milli bağımsızlıktan vazgeçilmeyeceği bildirilmiştir.

- İstanbul Hükümeti üzerine aldığı görev ve sorumluluğu yerine getiremezse geçici bir hükümet kurulacak.

Yeni bir hükümetin gerekliliğinden bahsedilmiştir.

- Kuvay-ı Milliye'yi etkin ve millî iradeyi egemen kılmak esastır.

Ulusal bağımsızlık ve ulusal egemenlik sağlanacak. Bağımsız devlet kurulacak ve milli irade hakim olacak.

- Manda ve himaye kabul edilemez.

Tam bağımsızlık hedeflenmektedir. İlk defa manda ve himaye reddedildi.

- Hristiyan azınlıklara siyasi hakimiyet ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez.

Her türlü işgal ve ayrımcılığa karşı çıkmıştır.

- Mebusan Meclisi'nin hemen toplanması ve hükümet işlerinin Meclis tarafından kontrol edilmesi gereklidir.

Milli iradeye önem verilmiştir. İstanbul hükümeti denetim altına alınmak istenmiştir.

- İşgal emeli taşımayan devletlerin yardımları kabul edilecektir.

Erzurum Kongresi'nin Önemi

- İlk kez milli sınırlardan bahsedilmiştir.
- Manda ve himaye ilk kez reddedildi.
- **İlk kez ulusal egemenlikten açıkça bahsedildi.**
- Temsil heyeti oluşturuldu.
- Erzurum Kongresi **toplaniş bakımından bölgesel aldığı kararlar bakımından ulusal bir kongredir.**
- Hem iç hem de dış politika ile ilgili kararlar vardır.
- Erzurum Kongresi'nde "Müslüman halkın bölgeden göç etmemesi" yönünde karar da alınmıştır.

Kongrede alınan kararların hayata geçirilebilmesi için **Temsil Heyeti adıyla bir kurul oluşturuldu. Heyetin başkanlığına Mustafa Kemal seçildi. Millî Mücadele'nin ilk yönetim kurulu olan Temsil Heyeti, vazifesini yerine getirmeyen Osmanlı Hükümeti'nin yerine bir hükümet gibi çalışmaya başladı.**

Erzurum Kongresi kararları, İtilaf Devletleri ve İstanbul Hükümeti tarafından tepkiyle karşılanmıştır. Kongrenin ardından Mustafa Kemal ve arkadaşları hakkında tutuklama kararı çıkarıldı.

Bu kongrelerin dışında; **Balıkesir Kongresi, Nazilli Kongresi, Alaşehir Kongresi, Pozantı Kongresi, Afyon Kongreleri** de toplanmıştır.

4. Sivas Kongresi 4 Eylül-11 Eylül 1919

Sivas Kongresi ve Mustafa Kemal

Mustafa Kemal, Erzurum Kongresi sonrasında 2 Eylül'de Sivas'a geldi. Sivas Kongresi'nin açılması için çalışmalara başladı. Erzurum Kongresinden sonra bu kongreyi engelleme girişimleri vardı. İstanbul Hükümeti, kongrenin toplanmasını engellemesi ve Mustafa Kemal'i tutuklaması için **Elâzığ(Harput) Valisi Ali Galip'i görevlendirdi**. Tüm bu engelleme girişimlerine rağmen kongre 4 Eylül 1919 tarihinde, yurdun çeşitli yerlerinden gelen 38 delegenin katılımıyla Sivas İdadisinde (Lisesi) toplandı. Kongre başkanlığına Mustafa Kemal seçildi.

Sivas Kongresi'nde Alınan Kararlar

- Bütün yararlı cemiyetler "**Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti**" adı altında tek bir çatı altından birleştirildi.

Milli güçler tek elde toplandı. Kurtuluş Savaşı tek elden yönetilmek istenmiştir.

- Erzurum Kongresi'nde alınan tüm kararlar Sivas Kongresi'nde de kabul edildi.

Böylece bölgesel kararlara millilik vasfı kazandırıldı.

- Her türlü işgal ve müdahaleye karşı koyma kararı alındı.

- Manda ve himaye fikri tekrar tartışıldı ve kesin olarak reddedildi.

Tam bağımsızlıktan taviz verilmemiştir.

- Temsil Heyetine yeni üyeler eklenerek bu heyetin yetkileri, tüm yurdu kapsar hâle getirildi.

Temsil Heyeti bir hükümet gibi çalışmıştır. Yürütme yetkisini kullanarak Ali Fuat Paşa Batı Cephesine atanmıştır.

- Ayrıca ulusal direnişin sesini duyuracak olan **İrade-i Milliye** adında bir gazete çıkarılmasına karar verildi.

Sivas Kongresi'nin Önemi

- Tüm ülke ile ilgili kararlar alındığı için **ulusal bir kongredir**.
- Manda ve himaye bir daha gündeme gelmemek üzere kesin olarak reddedilmiştir.
- Cemiyetler tek çatı altında birleştirilmiştir.**
- Temsil Heyeti bir hükümet gibi çalışmıştır.
- Sivas Kongresi'nden sonra Damat Ferit Paşa hükümeti istifa etmiştir. Bu durum Temsil Heyetinin **İstanbul Hükümetine karşı ilk siyasi başarısı** olarak kabul edilebilir.
- İrade-i Milliye gazetesi çıkarıldı. Halkı bilgilendirmek amaçlı.

Sivas Kongresi, Erzurum Kongresi'nin tamamlayıcısı kabul edilebilir.

Amasya Görüşmeleri (Protokolü) 20-22 Ekim 1919

Sivas Kongresi'nden sonra İstanbul'da Damat Ferit Paşa hükümeti istifa etmiş, yerine **Ali Rıza Paşa** hükümeti gelmişti. Sadrazam Ali Rıza Paşa'nın Millî Mücadele hareketine ılımlı yaklaşması, Anadolu ile İstanbul arasındaki gerginliğin azalmasına ve iletişimin yeniden başlamasına zemin hazırladı. Sonunda taraflar arasında doğrudan bir görüşme yapılmasına karar verildi. İki taraf arasında **Amasya Görüşmeleri** yapıldı. **Temsil heyeti adına Mustafa Kemal'in katıldığı görüşmelerde Osmanlı Hükümetini Bahriye Nazırı Salih Paşa temsil etti.**

Amasya Görüşmelerinde Alınan Kararlar

- Vatanın bütünlüğü ve bağımsızlığı korunacak.
- Manda ve Himaye kabul edilmeyecek.
- Müslüman olmayan topluluklara siyasi ve sosyal dengemizi bozacak haklar verilmeyecektir.
- İstanbul Hükümeti, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetini ve Temsil Heyetini hukuksal olarak tanıyacak.
- İstanbul Hükümeti, Sivas Kongresi kararlarını tanıyacak.
- Mebusan Meclisi İstanbul dışında İstanbul Hükümeti'nin uygun göreceği güvenli bir yerde toplanacaktır.

Mustafa Kemal Mebusan Meclisinin İstanbul dışında güvenli bir yerde açılmasını istemiştir. Bunun nedeni ise İstanbul işgal altında olduğu için etkili kararlar alınamayacağını düşünmektedir.

- İstanbul Hükümeti, Temsil Kurulu'nun onayını olmadan İtilaf Devletleri ile görüşmeyecek.

Salih Paşa, Amasya Görüşmelerinde alınan kararları hükümete kabul ettireceğini Mustafa Kemal'e bildirdi. Fakat meclisin açılması dışındaki kararlar İstanbul Hükümeti tarafından kabul edilmedi. Sadece meclisin açılması kararı kabul edildi. Meclisinde İstanbul'da açılmasına karar verildi.

Amasya Görüşmeleri ile İstanbul Hükümeti Temsil Heyetini ilk kez resmen tanımıştır.

Temsil Heyeti'nin Ankara'ya Gelişi 27 Aralık 1919

Amasya Görüşmeleri'nde Mebusan Meclisinin açılması kararının kabul edilmesi üzerine ülke genelinde seçimler yapıldı. Mustafa Kemal **Erzurum'dan** milletvekili seçildi. İstanbul'da açılacak olan meclisin çalışmalarını yakından takip etmek için Temsil Heyeti'nin merkezinin Ankara olmasını kararlaştırdı.

Temsil Heyeti'nin Ankara'ya Gelişi

Ankara'nın Milli Mücadelenin Merkezi Seçilmesinin Nedenleri

- Ulaşım açısından gelişmiş bir şehir olması.
- Güvenli olması.
- İşgale uğramamış olması.
- Ankara halkının Milli Mücadeleyi desteklemesi.
- Ankara'nın Batı Cephesine yakın olması.
- Haberleşme imkanlarının olması.
- Mebusan Meclisi'nin çalışmalarını yakından takip etme isteği.

Milli Mücadele Döneminde Basın

Milli Mücadele döneminde yapılan çalışmaları halka duyurmak için basın faaliyetlerine önem verilmiştir. Mustafa Kemal basının öneminin farkındaydı. Ülkenin durumunu ve yapılması gerekenleri halka anlatmada, halkın aynı gaye etrafında birleştirilmesinde ve harekete geçirilmesinde basından mutlaka faydalanmak gerekliydi. Bu amaçla Sivas Kongresi'nde **İrade-i Milliye** gazetesi hazırlandı. Mustafa Kemal Ankara'ya geldikten sonra **Hakimiyet-i Milliye** gazetesi çıkarıldı. Ayrıca, Millî Mücadele'yi içte ve dışta savunmak, bazı çevrelerin yürüttüğü yalan haberlere karşı halka gerçekleri anlatmak için 6 Nisan 1920'de **Anadolu Ajansı** kuruldu.

Son Osmanlı Mebusan Meclisinin Açılması ve Misak-ı Milli Kararları 12-28 Ocak 1920

Amasya Görüşmelerinde açılması planlanan Mebusan Meclisi için ülke genelinden seçimler yapıldı ve Mustafa Kemal Erzurum'dan milletvekili seçildi. Mustafa Kemal milletvekili seçilmesine rağmen İstanbul'a gitmedi. Çünkü hakkında yakalama kararı bulunmaktaydı. Bu sebeple Mustafa Kemal İstanbul'a gidecek milletvekillerinden bazı isteklerde bulundu. **Bu istekler;**

- Kendisinin meclis başkanı seçilmesini,
- Müdafaa-i Hukuk grubunu kurulmasını istedi,
- Misak-ı Milli kararlarını kabul etmelerini istedi.

İtilaf Devletleri meclisin açılışını engellememişlerdir. Bunun nedeni ise kendileri hakkında olumsuz bir karar alınamayacağını düşünmeleridir.

Mustafa Kemal, meclis başkanlığına seçilememiş, Müdafaa-i Hukuk Grubu kurulamamış ama bunun yerine **Felah-ı Vatan** adında yeni bir grup kurulmuştur. Meclisteki çalışmalar sonucunda **28 Ocak 1920'de Misak-ı Milli kararları kabul edilmiştir.** Böylece milli sınırlarımız çizilmiştir. Tam bağımsızlık yolundan gidilmesi hedeflenmiştir.

Misak-ı Milli Kararları 28 Ocak 1920

- Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığı sırada işgal edilmemiş olan bölgelerin tümü, ayrılmaz bir bütündür.

Milli sınırlardan bahsedilmiştir.

- İstanbul ve Marmara'nın güvenliği sağlandığı takdirde, Boğazlar uluslararası ticarete açılabilir.
- Siyasi, adli ve mali gelişmemize engel olan sınırlamalar (kapitülasyonlar) kaldırılacaktır.

Her anlamda bağımsızlık hedeflenmiştir.

- Azınlık hakları, komşu ülkelerdeki Müslüman halka aynı hakların verilmesi şartıyla kabul edilecektir.

Uluslararası eşitlik hedeflenmiştir.

TBMM'nin Açılması 23 Nisan 1920

- **Batı Trakya'nın** hukuki durumunun belirlenmesinde halk oylamasına başvurulmalıdır.
- **Arap çoğunluğunun** yerleşik olduğu ve düşman işgali altında bulunan yerlerin durumu oradaki halkın serbestçe verecekleri karara göre belirlenmelidir.
- Halkın oyuyla anavatana katılan üç sancak (**Kars, Ardahan, Batum**) için gerektiğinde yeniden serbestçe halk oylamasına başvurulabilir.

Batı Trakya, Arap toprakları ve Kars, Ardahan ve Batum'da halk oylaması yapılması hedeflenmiştir. Bölgedeki Türk nüfusa güvenilmiştir.

Misak-ı Milli Kararlarının Önemi

- Erzurum kongresi kararları Mebusan Meclisinde onaylanmıştır.
- Ulusal sınırlarımız çizilmiştir.
- Kurtuluş Savaşı'nın neye göre yapılacağı belirlenmiştir.
- Milli Mücadele'nin programı yasal hale getirildi.
- Her anlamda tam bağımsızlık hedeflenmiştir.

Mebusan Meclisinin Dağıtılması ve İstanbul'un Resmen İşgali 16 Mart 1920

Misak-ı Milli kararlarının alınması İtilaf Devletlerini rahatsız etmişti. Bu kararların değiştirilmesi için İstanbul Hükümetine baskı yaptılar. Kararlar değiştirilmeyince zaten işgal altında olan İstanbul'u resmen işgal ettiler. Mebusan Meclisi'ni basıp dağıtmışlar, milletvekili ve aydınları tutuklayarak sürgüne göndermişlerdir. İstanbul'un işgali, Anadolu'da büyük tepkiyle karşılandı. Temsil Heyeti Başkanı Mustafa Kemal İstanbul'un işgaline karşı aşağıdaki tedbirleri aldı:

- İstanbul ile ilişkiler kesildi.
- İstanbul'daki tutuklamalara karşılık İtilaf Devletleri subayları tutuklandı.
- İstanbul'dan kaçabilen milletvekilleri Ankara'ya davet edildi.

Mebusan Meclisinin kapatılması TBMM'nin açılmasına zemin hazırlamıştır.